

Nr 186.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående inflyttande av den med avseende å laxfisket i Mörrumsån fastställda fredningslinjen närmare åns utlopp i Mörrumsbukten m. m.; given Stockholms slott den 25 februari 1926.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts,
Min allernädigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Sven Linders.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 25 februari 1926.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, SCHLYTER, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Departementschefen, statsrådet Linders anför:

I skrivelse den 31 maj 1916, nr 176, har riksdagen anhållit, att Kungl. Maj:t ^{1916 års riksdags} täcktes ^{skrivelse.} snarast låta verkställa en allsidig utredning av frågan om laxfiskets fullständiga frigivande i Mörrumsbukten (även kallad Pukaviksfjorden) eller inflyttande av den med avseende å laxfisket fastställda fredningslinjen närmare Mörrumsåns utlopp i bukten samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kunde föranleda.

I berörda skrivelse, som föranletts av en inom riksdagen väckt motion, har såsom skäl för den begärda utredningen bland annat anförts:

Bihang till riksdagens protokoll 1926. 1 saml. 156 häft. (Nr 186.)

»De nuvarande förhållandena synas vara hart när olidliga för den talrika fiskarebefolkning, som är bosatt utmed stränderna av Pukaviksfjorden. Enligt vad för riksdagen blivit upplyst, är denna befolkning under flera månader på våren hänvisad till uteslutande laxfiske. Då detta icke får äga rum innanför fredningslinjen, måste det nattliga fisket bedrivas antingen utanför denna linje eller vid helt andra kuster. I förra fallet löpa fiskarena dels risken att av ström och vindar i mörkret drivas innanför linjen, då de få såväl fångst som redskap beslagtagna, dels kunna garnen komma att ligga i de segelleder, som där gå fram, varvid det ej sällan lär inträffa, att passerande båtar förstöra redskapen. Ofta föredraga fiskarena därför att ställa färden till Bornholm eller tyska kusten, varvid de emellertid utsätta sig för största fara vid de vanliga vårstormarna. Det har också vid upprepade tillfällen inträffat, att fiskare, ibland hela fiskeflottiljer, förolyckats under dylika färder. Även beträffande annat fiske än efter lax medföra de nuvarande bestämmelserna svåra olägenheter för fiskarebefolkningen. Det uppgives sålunda, att uppsikten över att olovligt laxfiske ej äger rum innanför fredningslinjen utövas på det sätt, att en vaktbåt natttid korsar fjorden i olika riktningar, varvid en dragg skrapar havsbotten för att uppfånga eventuellt utlagda laxgarn. Därvid kan givetvis ej undvikas, att andra fiskeredskap, som fullt lovligt utsatts, bliva rubbade eller förstörda. Laxfiskeförbudet ifråga kommer därför i realiteten att innebära förbud mot så gott som allt fiske i Pukaviksfjorden.»

Sedan Kungl. Maj:t den 14 juli 1916 anbefallt kammarkollegium att i vad på kollegium ankomme verkställa den av riksdagen begärda utredningen, har dylik utredning inom kollegium verkställts av kammarrådet A. W. Dufwa och av kollegium med skrivelse den 28 februari 1925 till Kungl. Maj:t överlämnats.

Ur utredningen må inledningsvis här återgivas följande:

*Mörrumsåns
laxfiske.*

Mörrumsån upprinner i Korsberga socken av Jönköpings län, flyter åt söder genom Kronobergs län samt fortsätter med omväxlande lugnvatten och kortare forsar in i Blekinge genom Kyrkhults, Ringamåla, Asarums, Mörrums och Elleholms socknar till sitt utlopp i Östersjön vid Elleholm.

Mörrumsån räknas till de vattendrag, där landets mest givande laxfiske idkas. Det är huvudsakligen i åns sträckning inom Mörrums och Elleholms socknar som detta fiske bedrives. Med undantag av det laxfiske, som bedrives vid hemmanet Hallandsboda nr 1 i Kyrkhults socken, förekommer numera i Mörrumsån norr om Mörrums socken icke något laxfiske av betydelse.

Det värdefullaste laxfisket i Mörrumsån är det kronan tillhöriga laxfisket Mörrum nr 25, vilket är för statsverkets räkning utarrenderat. Därjämte finnas ytterligare tre självständiga i enskild ägo varande laxfisker, av vilka dock ett anses värdelöst. Till kronolaxfisket hör rätt till andel i fångsten från åtskilliga i äldre tid kronan tillhöriga och av vissa hemmans innehavare i Mörrums och Hästaryds byar brukade laxfisker, vilka vid hemmanen övergången skattläggning blivit till vissa belopp i hemmansräntorna uppskattade och sålunda med hemmanen förenade. Vidare finnas i åns sträck-

ning inom Blekinge ett antal enskilda laxfisken, skattlagda i samband med vissa hemman, och i åns sträckning inom Elleholms socken, utmed dess östra strand 30 stycken laxgarnssätt, tillhöriga hemmanen i Elleholms by. I avkastningen av dessa norr och söder om kronolaxfisket brukade laxfisken har kronan icke någon andel.

Taxeringsvärdet av de i Mörrumsån nu befintliga laxfiskena redovisas i en av ordföranden i 1922 års fastighetstaxeringsnämnd för Listers härad upprättad förteckning, vilken såsom bilaga A finnes fogad till detta protokoll. Av nämnda förteckning inhämtas, att taxeringsvärdet för kronans laxfiske är 422,000 kronor och för enskildas laxfisken sammanlagt 355,500 kronor.

Laxfiskenas värde.

Kronolaxfisket är enligt av domänstyrelsen den 8 februari 1924 upprättat arrendekontrakt upplåtet på arrende under sex år från den 14 mars 1924 till den 14 mars 1930 till aktiebolaget S. Mattsson i Mörrum mot ett årligt arrende av 21,100 kronor, varjämte arrendatorn årligen skall till länsstyrelsen i Blekinge län inbetala ett belopp av 2,000 kronor att användas till bestridande av kostnader *dels* för avlöning av tillsyningsman vid fisket, *dels* för laxodling och *dels* för skötsel och underhåll av fyrapparaten vid Listershuvud eller, därest nuvarande fredningslinjen Sternö udde—Listers Huvud komme att under arrendetiden inflyttas, av den eller de fyrapparater, som i dess ställe till förekommande av intrång å fiskets område kunde komma att upprättas.

Kronolaxfisket.

Med hänsyn till den föreliggande frågan om fredningslinjens flyttning närmare ämynningen har jämväl i kontraktet stadgats att, därest sådan flyttning komme till stånd under arrendetiden, arrendatorn är skyldig tåla en sådan åtgärd men äger, därest detta inverkat menligt på laxfisket, vilket komme att prövas av en i den ordning, som stadgas i 2 kap. 8 § i lagen om nyttjanderätt till fast egendom tillsatt nämnd, att efter förslag av samma nämnd åtnjuta skälig minskning i arrendet med belopp, som domänstyrelsen bestämmer.

Laxfisket i Mörrumsån på dess sträckning genom Blekinge har sedan urminnes tid varit ett kronans regale. Det finnes redan i danske konungen Valdemars jordebok av år 1231 upptaget bland Konunglef eller de egendommar, som voro anslagna till Konungarnas underhåll, och skulle bibehållas som kronogods oberoende av regentskiftena. Sedermera kom det att lyda under biskopsstolen i Lund, varifrån det vid reformationen i Danmark år 1536 indrogs till kronan.

Historik.

Sedan gammalt var sed, att bönderna å vissa hemman hade arbetskyldighet vid kronans laxfisken i Mörrumsån. De hade att bygga och underhålla fiskredskapen samt att utföra arbetet med fiskens fångande och erhöilo i ersättning härför viss av kronan bestämd andel av fångsten. Detta förhållande fortgick till 1670-talets början.

Aren 1670—1673 verkställdes i enlighet med jordrevningsinstruktionen

för Skåne och Blekinge av den 1 maj 1670 allmän skattläggning i Blekinge och medförde denna beträffande laxfisket i Mörrumsån en väsentlig förändring i de sedan danska tiden bestående förhållandena. Därvid blevo nämligen de hemman i Mörrum och Hästaryd, vilkas åbor sedan gammalt fullgjort arbetsskyldighet vid kronans laxfisken mot andel i fångsten, skattlagda för laxfiske. Genom skattläggningen förenades sålunda med vart och ett av dessa hemman brukningsrätten till visst eller vissa laxfisken, men kvarstod på samma gång för hemmansåborna skyldighet att av fångsten utgöra viss andel till kronan.

På detta sätt skattlades elva hemman i Mörrums socken och tre hemman i Hästaryds socken.

Vidare skattlades för laxfiske i Mörrumsån norr om kronolaxfiskets område fyra hemman i Mörrums socken, tre hemman i Ringamåla socken samt ett hemman i vardera av Kyrkhults och Asarums socknar. Tre hemman i nämnda socknar, vilkas innehavare bedrevo laxfiske i ån norr om kronofisket, ävensom hemmanen i Elleholms by, vilkas åbor bedrevo laxfiske i ån söder om kronofisket, blevo däremot icke skattlagda för laxfiske, men antecknades dylikt fiske bland hemmanens kommoditeter utan att beräknas i hemmansräntorna.

*1745 års
kungörelse.*

Redan under 1600-talet var kronolaxfisket i Mörrumsån upplåtet på arrende. I en år 1745 till Konungens befallningshavande i Blekinge län ingiven skrift besvärade sig dåvarande arrendatorn av kronolaxfisket, brukspatronen Johan Wagener på Elleholm, och anförde därvid, att i kronolaxfisket ett aldrig tillförenehöret ingrepp skett. Några fiskare från Kivik och Skåne, som hölle sin station årligen på Hanö för att fånga sill och torsk, hade nämligen samma år börjat att vid och mellan Hanö och Fiskeviken i Elleholm, varest bästa stråken och uppgången för laxen vore till Mörrums ström, till kronofiskets skada kasta några långa revar med en hop laxkrokar och med dem kunnat fånga ansevärd lax, som de till någon del efter företedda bevis till Karlshamn infört, förtullat och försålt förutom vad de till andra orter kunde hava fört, och vilket ovanliga fiske-sätt givit hos fiskarena den uppmärksamhet, att det befarades oförtövat hela kusten från Hanösund bliva belagd med sådana fiskekrokar.

I anledning härav utfärdade Konungens befallningshavande den 3 maj 1745 en kungörelse, som efter nyss återgivna redogörelse för innehållet i Wagens klagoskrift är av följande lydelse:

»Som nu på detta sätt mycket lätt all laxen kunde upptagas uti passagen och innan han hinner fram till åmynnet vid Elleholm och Mörrums kronolaxfiske således taga en otrolig skada, om icke alldeles undergå, så ock uppå bemälte herr brukspatronens anhållan samt till bevakande af Kongl. Maj:ts och Kronans därunder beroende höga rätt, är jag föränlåtten härigenom till allmän efterrättelse kungöra, det efter allt gammalt och urminnes bruk passagen för laxen från Hanö till Mörrums ströms utlopp, ovägerligen och vid 20 dlr S:rmts vite bör lämnas fri och obehindrad, samt kronolaxfisket

på intet sätt, hvarken igenom detta eller andra sätt att fånga och oroa laxen i dess stråk och gång skada tillfogas, skolandes den, som beträdes i någon mätto och på förestående sätt sig förbryta, icke allenast vare förfallen till det utsatta vitet, utan ock vara den fångna laxen med fisketygen förlustig, och antydes kronobetiente, att så väl för sin egen del hålla en alfvarsam hand deröfver att detta i alla mätto efterlefvas, som ock vid anfordran lämna herr brukspatron Wagener all tillförlätelig och alfvarsam handräckning till att hindra och förekomma så detta som flere Mörrums kronolaxfiske till skada och förfång ländande olovliga fiskesätt, och den som dermed beträdes ovedersägligen för rätta sätta, att för dess förbrytelse umgälla både hvad allmänna lagen och denna kungörelse innehåller och föreskrifver.»

Denna kungörelse synes icke länge hava medfört därmed åsyftad verkan, ty redan den 14 april 1766 utfärdade Konungens befallningshavande en ny kungörelse med fredningslinjens fastställande till sträckningen Sternö udde—Listers huvud av följande lydelse:

*1766 års
kungörelse.*

»Som efter inkommen berättelse, den oseden inrotat sig, att strandsittare, torpare och allmogen, som räcka hafvet rundt omkring Pukaviks fiord, ifrån Listers hufvud och till Sternö udde, vid sina landgångar, holmar eller hvar som lägligt är, utsätta laxgarn, fånga lax och sälja, hvarigenom händer att laxen upptages i passagen och innan den kommer fram till åmynningen vid Elleholm, så att kronolaxfisket torde aldeles blifva till intet, eller åtminstone nu i början så aftaga att kronans höga rättsinnehafvare, som måste vidkännas ett ganska drygt arrende, på förlust och obestånd komma kan. Alltså, och emedan mig tillkommer att i högsta mätto vårda Kungl. Maj:ts och kronans rättigheter samt noga tillse att intet ingrepp däruti ske må, utan snarare förbättras än förminsкас, ty varder härmed allmänneligen kungjordt, att eho som beträdes på förenämnda ställen hindra laxen uti sin gang fram till åmynningen vid Elleholm, antingen med laxgarn eller andra redskap, skall vara förfallen till Femtio Daler Silfvermynts plikt och mista bat och fiskeredskap, hvarvid närmaste kronobetiente böra lämna all nödig handräckning och jemväl söka och förekomma att hvad som nu eller framdeles på något sätt kan lända kronolaxfisket till skada, hinder och prejudice.»

Den härigenom för kronolaxfisket stadgade fredningslinjen Sternö udde—Listers huvud har ytterligare fastslagits genom upprepade kungörelser av Konungens befallningshavande.

Slutligen har på klagan av kronolaxfiskets arrendatorer över det intrång i kronolaxfiskets rättigheter, som av obehöriga personer utövats dels medelst laxgarns, krokars och länkars utkastande i öppna havet inom den för kronolaxfisket av ålder bestämda gränslinjen mellan Listers hufvud och Sternö udde till utloppet av Mörrums ström dels ock medelst ljusterfiske i själva strömmen, varigenom laxungarna uppfångades, Konungens befallningshavande i kungörelse den 10 april 1820 stadgat ett vite av 33 rdlr 16 sk., vartill jämte böter efter lag samt fiskeredskaps och fiskens förlust eho det vara månede skulle anses förfallen, som utan skattlagd rättighet ifrån den 5 mars till och med den 5 oktober varje år i Mörrums ström, vid Elleholm samt i skärgården och fjorden inom linjen mellan Sternö udde och Listers hufvud utsätter och begagnar vad slags redskap det vara må, varigenom lax fångas

*1820 års
kungörelse.*

kan samt Kungl. Maj:ts och kronans fiskerättigheter i någon måtto förnärmas.

Denna kungörelse är ännu gällande.

*Utveckling
efter år 1820.*

Alltsedan tiden kort efter utfärdandet av 1820 års kungörelse, vilken synes hava åtminstone i senare tid på ett mera effektivt sätt tillämpats än sina föregångare, hava såväl i administrativ väg som inom riksdagen och i ett fall domstolsvägen upprepade försök gjorts att få förbudet mot laxfiske i Mörrumsbukten såsom vållande stora olägenheter för den vid bukten boende fiskarbefolkningen upphävt eller inskränkt. Därvid hava ägarna av laxfisken i Mörrumsån bestritt framställningarna samt åberopat, att de på grund av urminnes hävd vore berättigade till att hava laxfisket i Mörrumsbukten fredat, samt vid senare tillfällen anfört, att denna deras rätt blivit fastslagen i rättegång åren 1861—1867, vilken avgjorts genom Kungl. Maj:ts dom den 27 mars 1867.

*Rättegången
1861—1867.*

Sedan vederbörande länsman anställt åtal mot nämndemannen Ingeman Eskilsson i Norje för det han med begagnande av sin strandägarerätt i strid mot Konungens befallningshavandes kungörelse den 10 april 1820 fiskat lax innanför honom tillhöriga betesholmar, instämde Eskilsson Kungl. Maj:t och kronan jämte samtliga övriga ägare och innehavare av laxfiske i Mörrums ström med påstående bland annat, att svarandena skulle inför rätten uppgiva och styrka alla de skäl och omständigheter, som förmenades utgöra gällande grund för den påstådda rättigheten att hava laxfisket i Mörrums ström skyddat genom de i Konungens befallningshavandes kungörelser givna förbud mot laxfiskande i Pukaviksfjorden till kärandens och övriga standägares förnärmande i deras strandfiskerätt, samt att allt vad i detta hänseende kunde varda å svarandesidan förebragt måtte ogillas och berörda förbud förklaras olagliga.

Vid första rättegångstillfället anmälde sig genom ombud Mjellby och Ysane socknemän såsom mellankommande parter och förenade sig med Eskilsson uti dennes yrkande att strandägarna inom nämnda socknar måtte opåtalat få fiska lax vid sina stränder.

Listers häradsrätt utlät sig i dom den 4 december 1861, att enär Ingeman Eskilsson hufvudsakligen framställt anspråk att, på grund af sin strandäganderätt, erhålla frihet att uti så kallade Pukaviksfjärden fiska lax vid sina stränder, samt endast såsom följd deraf och, om slik rättighet medgäfves, yrkat, att de dittills af administrativa myndigheter utfärdade, ännu gällande förbud mot laxfiske i uppgifne fiskevatten måtte upphävas, häradsrätten funne den omständighet, att berörde förbud icke blifvit i laga ordning öfverklagade och ändrade, icke utgöra hinder för pröfning af väckta tvistefrågan; samt att emedan ostridigt vore att, så långt tillbaka någon minnas kunde, det till förmån för Kungl. Maj:ts och kronans samt enskilda parternas skattlagda laxfisken i Mörrums ström varit förbjudet att fiska lax i Pukaviksfjorden inom gränsen mellan Listers Hufvud och Sternö udde, samt berörda

förbud icke, såsom kärandena påstått, tillkommit genom Konungens befallningshavandes kungörelse den 3 maj 1745, varigenom stadgats, »det efter allt gammalt och urminnes bruk passagen för laxen från Hanö till Mörrums ströms utlopp ovägerligen och vid 20 daler silfvermynts vite samt fångsten och fisketygens förlust bör lämnas fri och obehindrad, samt kronolaxfisket på intet sätt hvarken genom detta eller andra sätt att fånga och oroa laxen i dess stråk och gång skada tillfogas», utan fast hellre ordalagen i nämnda kungörelse ådagalade, att ifrågavarande vattenområde redan då varit sedan urminnes tid fridlyst; ty och som 9 § i fiskeristadgan bjöde, att, där genom urminnes hävd vore bestämt om fiskerättighet, det skulle gälla, även om strandäganderätten därigenom inskränktes, prövade häradsrätten rättvist ogilla kärandenas påstående om frihet för dem att på grund av strandäganderätt inom Pukaviksfjorden idka laxfiske.

Denna dom blev såväl av hovrätten över Skåne och Blekinge som av högsta domstolen, efter inhämtande av kammarkollegii yttrande, genom dom den 27 mars 1867 fastställd.

Tvenne av högsta domstolens ledamöter voro emellertid skiljaktiga och yttrade: Emedan, enligt 2 § i fiskeristadgan den 29 juni 1852, saltsjöfisket inomskärs borde för deras enskilda egendom anses, som strand och holmar där-omkring äga, och den urminneshäfd till inskränkning af Ingeman Eskilssons och hans medparter sålunda bestämda strandäganderätt vid Pukaviksfjorden, som till förmån för kronans och svarandenas laxfisken i Mörrums ström, på grund, bland annat, af Konungens befallningshafvandes år 1745 och sedermera tid efter annan utfärdade, till en del af kammarkollegium fastställda förbud mot fiskande af lax i sagda fjord, blifvit åberopad, icke kunde anses styrkt ensamt af den omständighet, att bemälda ämbetsmyndigheter antagit strandägarnas fiskerätt i nämnda hänseende vara begränsad, ty och som genom de till bestyrkande däraf i öfrigt uppgifna förhållanden urminneshävd, enligt 9 § i fiskeristadgan, å rättighet för Mörrums laxfiskeägare att hindra strandägarna vid Pukaviksfjorden att därstädes fiska lax, efter bemälda justitieråds åsigt, destomindre kunde anses ådagalagd, som dels sådant syntes i väsentlig mån stridande emot innehållet af en i saken företedd Listers häradsrätts dom den 26 juni 1686, och dels Mörrums fiskeriägare icke ens uppgifvit, att de skulle äga att själfva något laxfiske i samma fjord idka, alltså pröfvade justitieråden rättvist, med ändring af domstolarnas beslut härutinnan, förklara Eskilsson och hans medparter berättigade att i Pukaviksfjorden utanför sitt land idka fiske äfven af lax utan annan än i 2 och 11 §§ af fiskeristadgan föreskrifven inskränkning.

Samtliga de framställningar om upphävande eller inskränkning i förbudet mot laxfiske i Mörrumsbukten som, efter det ovan anmärkta rättegång avgjorts, förekommit såväl hos Kungl. Maj:t som i riksdagen, hava hittills avslagits under åberopande av att frågan rörde enskildas rätt, vilken ej kunde i sådan ordning inskränkas. I vissa fall har därvid 1867 års dom direkt åberopats som stöd för avslaget.

Kammarrådet
Dufwa.

För egen del har kammarrådet Dufwa i ämnet yttrat, att någon tvekan knappast torde kunna råda därom, att statsmakterna borde inskrida för en lösning av frågan genom inflyttning av fredningslinjen, dock givetvis utan att enskild rätt därigenom trädde för nära. Vad anginge den rätt till fredningslinjens bibehållande, som ägarna till laxfiskena i ån påstode sig äga, torde nog på goda skäl kunna dragas i tvivelsmål, huruvida den åberopade domen av den 27 mars 1867 vilade på riktiga grunder. Förmånen av fredningslinjen hade icke heller tagits i beräkning vid den skattläggning av laxfisket, som ägt rum på 1670-talet. Vid sådant förhållande vore Kungl. Maj:t oförhindrad att eftergiva fredningslinjen. Ett sådant eftergivande torde dock icke betaga de enskilda laxfiskeägarna den rätt till fredningslinjens bibehållande, som på grund av förment urminneshävd kunde tillkomma dem. En sådan sakernas ordning syntes emellertid allt annat än tilltalande. Ett starkt billighetskrav talade för att kronan icke utan vidare lämnade laxfiskeägarna helt i sticket, sedan de i långliga tider invants vid skyddet av kronans egen fredningslinje och i sina transaktioner byggt på dess fortbestånd. Härtill komme ju möjligheten av att deras laxfisken genom kronans åtgärd att upphäva eller flytta fredningslinjen på ett stadigvarande sätt försämrades. Huruvida kronan genom nämnda åtgärd kunde bli skyldig att till de enskilda fiskeägarna i ån utgiva skadestånd för stadigvarande försämring av laxfisket, som därav kunde bli en följd, utgjorde en fråga, som tillhörde domstols prövning. Men sakens utreglering genom sådana framtida rättsliga avgöranden torde väl helst böra undvikas, då i allt fall omedelbart kunde fastslås, att även här sådana billighetshänsyn som ovan sagts gjorde sig gällande i riktning mot någon anordning till fiskeägarnas skäliga förnöjande. Ur båda nu angivna synpunkter leddes man fram till den ståndpunkt, att staten borde ikläda sig skadeståndsskyldighet, i den mån det kunde påvisas, att fredningslinjens slopande eller inflyttning medfört en stadigvarande försämring av det enskilda laxfisket i ån, liksom staten givetvis finge vidkännas den därav föranledda värdeminskningen å kronolaxfisket. Att helt slopa fredningslinjen torde av flera skäl icke vara tillrädligt och en sådan åtgärd syntes icke heller vara behöfvig. Man torde därför stanna vid att inflytta fredningslinjen närmare åns utlopp till sträckningen Sternö udde — Lörby kladd, med vilken sträckning Listerlandets fiskeriförening förklarar sig fullt tillfredsställd.

Kammar-
kollegium.

Kammarrådet Dufwas utredning har av kammarkollegium till Kungl. Maj:t överlämnats med skrivelse den 28 februari 1925. Kollegium, som icke funnit något att erinra eller tillägga till utredningen eller i avseende å dess resultat hemställer, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen medgiva, att fredningslinjen för laxfisket i Mörrumbukten finge inflyttas till sträckningen Sternö udde—Lörby kladd.

Länsstyrelsen
i Blekinge
län.

Anbefalld att över utredningen avgiva utlåtande har länsstyrelsen i Blekinge län i skrivelse den 5 mars 1925 på anförda skäl hemställt, att

fortast möjligt måtte igångsättas en sakkunnig utredning dels rörande den menliga inverkan på laxfiskena i Mörrumsån samt på laxbeståndet överhuvudtaget i och utanför ån, som en inflyttning av fredningslinjen, på sätt i utredningen föreslagits, kunde väntas komma att få, dels ock om vilka åtgärder — laxodling i ån eller eljest — som kunde lämpligen vidtagas för att neutralisera en dylik menlig inverkan, *att*, sedan utredningen härom blivit fullbordad, samt bland andra vederbörande laxfiskeägare i Mörrumsån samt Mörrums, Elleholms och Kyrkhults kommuner blivit satta i tillfälle att avgiva yttrande över utredningens resultat, genom överenskommelse eller eljest i möjligaste mån måtte fixeras omfattningen av den skada, för vilken staten hade att uti nu förevarande avscende utgiva ersättning, samt *att* först därefter slutligt beslut fattades i den föreliggande frågan om fredningslinjens ändrade sträckning.

I remissutlåtande i ärendet den 19 juni 1925 har lantbruksstyrelsen förklarat sig vilja — utan att närmare ingå på de rättsliga förutsättningarna därför — med hänsyn till betydelsen därav för en tämligen stor yrkesfiskande befolkning och därmed också för fiskerinäringen förorda fredningslinjens inflyttning på sätt kammarkollegium föreslagit.

Lantbruks-
styrelsen.

För att söka utröna omfattningen av den skada, som genom fredningslinjens inflyttning kunde komma att drabba laxfisket i Mörrumsån, har styrelsen låtit verkställa undersökningar av lax, infångad å området närmast utanför nuvarande fredningslinjen. I sitt yttrande har styrelsen härom anfört.

Undersökningarna torde giva stöd för det antagandet, att inemot hälften av den lax, som fångades i området utanför fredningslinjen, utgjordes av lax, som icke skulle hava uppgått i Mörrumsån. Detta torde i och för sig vara naturligt, då man visste, att laxen närmade sig land i vissa havsbukter t. ex. på Gotland och i södra mynningen av Kalmar sund, utan att där finnes någon älv, i vilken laxen kunde gå upp. Givetvis utgjorde fredningslinjen icke någon gräns för norrlandslaxens förekomst i Pukaviksbukten. Det syntes tvärtom vara i hög grad sannolikt, att denna lax trängde längre in i bukten för att där på grundare vatten jaga tobis. Man torde därför kunna antaga att, om fredningslinjen inflyttades till linjen Sternö udde — Lörby kladd, norrlandslax sannolikt komme att fångas utanför fredningslinjen i ungefär samma utsträckning som för närvarande. Denna omständighet medförde givetvis, att ett starkare fiske i havet icke komme att få samma inverkan på laxfisket i Mörrumsån, som skulle hava blivit fallet, om endast Mörrumslax förekommit i Pukaviksbukten. Vid bedömande av frågan, huruvida ett större fiske skulle uppstå i bukten, om fredningslinjen inflyttades, borde beaktas, att ett mycket intensivt laxfiske redan nu bedreves i Pukaviksbukten utanför fredningslinjen av ett stort antal fiskare. Ett avsevärt större deltagande i fisket torde knappast uppstå genom linjens inflyttning. Det borde nämligen ihågkommas, att fisket med drivgarn på de grundare delarna av det nya området och i närheten av sjömärkena å detsamma redan vid liten vindstyrka vore alltför riskabelt för att där kunna bedrivas i någon större omfattning. För fiskarena torde gagnet av linjens inflyttning huvudsakligen komma att bestå i undanröjandet av olägenheterna vid fiskets utövande. De fingo ett större område att driva på med sin redskap. Där-

jämte förväntade fiskarena, att fisket på det grundare vattnet också skulle komma att i någon mån öka fångsterna, vilket väl ock torde vara sannolikt. Enligt styrelsens mening skulle det huvudsakligen vara denna senare omständighet, som skulle medföra, att fredningslinjens inflyttning kunde komma att inverka på laxfisket i Mörrumsån. Att på förhand göra en tillförlitlig beräkning av den minskning i laxfiskenas i Mörrumsån avkastning, som härigenom komme att uppstå, torde vara omöjligt, liksom ock att fixera den eventuella ersättning staten skäligen skulle utgiva härför. En utredning av ifrågavarande värdeminskning kunde icke utföras, förr än fredningslinjen blivit inflyttad, och även då måste utredningen på grund av de stora naturliga växlingarna i laxfisket utsträckas under ett flertal år för att med någon säkerhet skulle kunna konstateras den värdeminskning, som bleve en följd av linjens inflyttning. Dock torde redan nu kunna sägas, att ovan anförda omständigheter — under förutsättning att nuvarande bestämmelserna i övrigt om laxfiskets bedrivande i Blekinge län bibehölles oförändrade — av allt att döma tydde därpå, att inverkan av fredningslinjens inflyttning på laxfisket i Mörrumsån icke kunde förväntas bli av mera avsevärd betydelse. Av det anförda torde jämväl framgå, att den föreslagna inflyttningen av linjen icke innebure någon fara för laxbeståndet. Skulle emellertid så bliu fallet, borde framhållas, att länsstyrelsen enligt gällande fiskeristadga hade befogenhet att vid behov utfärda nödiga bestämmelser till förhindrande av ett allt för starkt fiske. I detta avseende ville lantbruksstyrelsen redan nu framhålla lämpligheten av att, om linjen inflyttades, förbud utfärdades mot att fiska lax med i botten förankrade garn, vilket nu stundom kunde förekomma utanför fredningslinjen. Iakttoges detta, torde fredningslinjens inflyttning få än mindre inverkan på laxfisket i Mörrumsån.

Länsstyrelsen
i Blekinge
län.

Sedan härefter länsstyrelsen i Blekinge län anbefallts att, efter hörande av vederbörande ägare av laxfisken i Mörrumsån ävensom av Mörrums, Elleholms och Kyrkhults kommuner, med avseende å vad därvid komme att anföras samt vad lantbruksstyrelsen i ärendet anført avgiva förnyat utlåtande, har sådant av länsstyrelsen avgivits den 1 oktober 1925, därvid överlämnats i anslutning till remissen infortrade yttranden. I sitt utlåtande har länsstyrelsen förklarat sig vilja av sociala skäl tillstyrka fredningslinjens inflyttning men därvid tillika framhållit, att en dylik inflyttning endast kunde äga rum under villkor att de nuvarande laxfiskeägarnas rätt tryggades. Det enda sätt, varpå detta kunde ske, vore enligt länsstyrelsens uppfattning, att staten inlöste de enskilda fiskena till de dem åsatta taxeringsvärdena. För staten skulle denna lösning — om lantbruksstyrelsens förmodan att fredningslinjens inflyttande icke komme att åtminstone i avsevärd mån inverka menligt på laxfisket i Mörrumsån skulle vara riktig — närmast innebära en kapitalplacering, därvid det placerade kapitalet skulle kunna, liksom nu vore fallet med det nuvarande kronofisket i ån, göras räntebärande genom de inlösta fiskenas utarrendering. Skulle emellertid — såsom länsstyrelsen för sin del närmast vore benägen tro — den verkställda inflyttningen av fredningslinjen i verkligheten komma att minska de ifrågavarande fiskerätternas värde, komme genom den av länsstyrelsen föreslagna lösningen denna värdeminskning att träffa, icke enskilda fiske-

rättsägare utan — såsom sig borde, då fråga vore om en statlig åtgärd i syfte att tillgodose ett allmänt socialt ändamål — det allmänna.

Vidkommande de av länsstyrelsen i Blekinge län infortrade utlåtandena så har Kyrkhults kommun genom kommunalfullmäktige hemställt om fredningslinjens indragning och fiskets frigivande i Mörrumsbukten.

*Kyrkhults
kommun.*

Elleholms kommun har på kommunalstämman beslutat avstyrka framställningen om fredningslinjens inflyttning. Såsom skäl härför har anförts, att vad havsfiskarena skulle vinna, skulle åfiskarena i motsvarande omfattning förlora. Vidare vore vattnet vid den föreslagna fredningslinjen på stora områden av så ringa djup, att med den maskhöjd, som fiskarena numera hade å sina laxgarn, stora sträckor av den föreslagna linjen komme att bottensättas och således hindra laxen att komma upp i strömmen för att fortplanta sig, till stor förlust för kommande fiske. Detta icke blott för strandfiskarena utan även inom en snar framtid för havsfiskarena. Om i alla fall fredningslinjen ändå komme att flyttas, ville fiskeägarna helst, att staten inlöste deras fisken efter deras nuvarande taxeringsvärden. Om ej så skedde, fordrade de en ersättning ej understigande 60 procent av nuvarande taxeringsvärden.

*Elleholms
kommun.*

Mörrums kommun har genom kommunalfullmäktige avstyrkt fredningslinjens inflyttning. Skulle en sådan åtgärd ändock beslutas, ville kommunalfullmäktige ansluta sig till laxfiskeägarnas yrkande om inlösen av laxfiskena eller ersättning för minskad avkastning. Därjämte förbehölle kommunalfullmäktige Mörrums kommun rätt att av staten bekomma den ersättning för minskning i skatteintäkter, som kunde komma att bliva en följd av fredningslinjens inflyttning.

*Mörrums
kommun.*

De enskilda ägarna till laxfisken i Mörrumsån och i havet vid åns utlopp, vilka erhållit tillfälle att till länsstyrelsen i Blekinge län inkomma med yttrande i ärendet, hava däri anført bland annat följande.

*Enskilda lax-
fiskeägare.*

Lantbruksstyrelsens utredning vore ej riktig. Den undersökta laxen hade fångats *utanför* fredningslinjen. Den verkställda undersökningen lämnade således ej fullgiltigt stöd för antagandet, att annan lax än mörrumslax skulle till lika stor procent som denna förekomma *inom* fredningslinjen. Sannolikt vore den största delen av den lax, som förekomme i själva Pukaviksbukten, mörrumslax, vilken, så snart den redan i sundet mellan Hanö och Listerlandet eller således strax utanför, där fredningslinjen toge sin början, fått kännning av sötvattnet från strömmen, begivit sig upp mot denna. Då det nu föreslagits, att den nya fredningslinjen skulle komma att sträcka sig från Lörby kladd till Sternö udde, betydde detta en inflyttning av linjen med 7.5 kilometer, längs Listerlandet räknat, och därmed en förkortning av densamma med omkring 3 kilometer. Vidare skulle ungefär hälften av det nu fridlysta området bliva fritt samt den nya fredningslinjen komma att befinna sig endast på mellan 4 och 5 kilometers avstånd, räknat rakt norr

och söder, från Mörrumsåns mynning. Det torde utan vidare få anses klart, att en så avsevärd förminskning av det hittills fridlysta området och förkortning av fredningslinjen med dess på nyssnämnda sätt närmande till åmynningen ovillkorligen måste leda till ett oerhört försvarande om ej rent av helt utestängande av möjligheten för laxen att komma upp i ån. Man måste härvidlag även taga i beräkning det skydd för havsfiskarena, som den genom inflyttningen vunna 7,5 kilometer långa landsträckan längs Listerlandet komme att lämna. Samma sträcka skulle givetvis även komma att av strandägarna på det sätt utnyttjas, att fiske efter lax komme att där bedrivs medelst ryssjor och andra effektiva fångstredskap. Skulle mot förmodan och emot vad här ovan anförts ändock det beslut komma att fattas, att, på sätt av vederbörande myndigheter föreslagits, fredningslinjen skulle flyttas in till sträckningen Lörby kladd—Sternö udde, yrkade fiskeägarna, att detta skedde endast under förutsättning att Kungl. Maj:t och kronan finge skyldighet att antingen efter värdering helt inlösa samtliga enskilda laxfiskeriet i Mörrumsån och i havet där strax utanför eller utgiva ersättning för den av fredningslinjens inflyttning föranledda minskningen i avkastning, vilken ersättning torde böra i den ordning bestämmas, att avkastningen under vissa lika stort antal år före och efter inflyttningen jämfördes. Då det funnes stort skäl antaga, att redan de första åren efter inflyttandet av linjen en högst betydlig försämring i avkastningen komme att inträda, torde till en början antalet till jämförelse upptagna år böra inskränkas till fem, samt, i den mån ytterligare försämring inträdde, förnyad värdering ske efter ytterligare fem år och så vidare.

Domänstyrelsen.

I ärendet har slutligen domänstyrelsen avgivit ett den 23 oktober 1925 dagtecknat remissutlåtande. Styrelsen har däri ansett sig böra avstyrka en inskränkning av det fridlysta området, då så väl kronolaxfisket, till förmån för vilket fridlysningen skett, som de enskilda fiskerna, vilka sedan urminnes tider faktiskt rönt inflytande av fridlysningen, skulle röna menlig inverkan av inskränkning. Härtill komme en omständighet, som enligt styrelsens förmenande icke vore minst betydande, nämligen att, om, såsom länsstyrelsen föreslagit, de enskildas skattlagda fiskeriet skulle av kronan inlösas för de dem vid senaste fastighetstaxeringen åsatta värdena, uppgående tillhopa till 355,500 kronor, det med avseende å den försämring i laxfisket i ån, som utan tvivel måste bli en följd av fritt fiskande i bukten, syntes finnas ringa utsikt för att kronan skulle framdeles kunna förränta lösesumman.

Listers härads fiskeriförening.

Listers härads fiskeriförening har i ingiven skrift hemställt om bifall till den av kammarrådet Dufwa föreslagna inflyttningen av fredningslinjen.

Departementets chefen.

Det torde såsom riksdagen i sin skrivelse framhållit samt jämväl av de i ärendet avgivna yttrandena framgår vara nödvändigt att undanröja åtminstone de största svårigheterna och olägenheterna, som genom fridlys-

ningsbestämmelserna uppkommit för fiskebefolkningen vid Mörrumsbukten i fråga om det för deras livsuppehälle nödvändiga laxfisket.

Man kan dock därvid enligt min mening inskränka sig till att inflytta den s. k. fredningslinjen till sträckningen Sternö udde—Lörby kladd. Visserligen har en del av fiskebefolkningen vid Mörrumsbukten uttalat sig för en sträckning något närmare åmynningen, men Listerlandets fiskeriförening, som måste betraktas som en representant för sagda befolkning, har förklarat den av mig nu föreslagna sträckningen vara fullt tillfredsställande.

I vad mån en dylik inflyttning av fredningslinjen kommer att menligt inverka på laxfisket i Mörrumsån kan, såsom framgår av lantbruksstyrelsens yttrande, icke på förhand utredas, men har man all anledning antaga, att en sådan åtgärd icke kommer att medföra några svårare påföljder för laxbeståndet i Mörrumsån.

Även om Kungl. Maj:t i kraft av sin administrativa myndighet skulle vara formellt oförhindrad att vidtaga ändring med avseende å fridlysningsbestämmelserna, synes en sådan åtgärd icke vara att utan vidare förorda. Uppenbart är nämligen att, därest Kungl. Maj:t inskränker det fridlysta området, fiskebefolkningen med fog kan anse sig äga rätt bedriva fiske i enlighet med de nya bestämmelserna samt anse staten hava iklätt sig garanti för att en dylik rätt verkligen förefinnes. Emellertid göra ju ägarna till laxfiskena i Mörrumsån gällande, att de på grund av urminnes hävd äga rätt förbjuda laxfiske i Mörrumsbukten intill den nuvarande fredningslinjen, samt åberopa till stöd för sin mening bland annat Kungl. Maj:ts den 27 mars 1867 meddelade dom. Skulle så vara, att ägarna till åfiskena verkligen äga en dylik rätt, kunna de uppenbarligen i rättegångsväg göra denna rätt gällande, oavsett att fridlysningsbestämmelserna blivit av Kungl. Maj:t i administrativ ordning ändrade, samt talan sålunda komma att föras mot fiskare, som vid utövande av sitt näringsfång i god tro följt de nya fridlysningsbestämmelserna men därvid eventuellt överskridit den nu gällande fredningslinjen. Hänsyn till de enskilda fiskeägarnas rätt har också vid flerfaldiga tillfällen föranlett statsmakterna att avslå gjorda framställningar om ändring i fridlysningsbestämmelserna.

Vidare är uppenbart, att även om, såsom jag påpekat, den av mig föreslagna inflyttningen av fredningslinjen endast komme att hava en ringa inverkan på laxfisket i Mörrumsån, värdena på laxfiskena i ån likväl kunde komma att, innan den verkliga skadan å desamma blivit fastslagen, starkt påverkas i nedåtgående riktning. Billigheten torde därför kräva, att staten, som genom sina i århundraden upprätthållna fridlysningsbestämmelser givit åfiskenas ägare anledning antaga, att den dem härigenom tillagda förmånen vore säkerställd, söker gottgöra dem för i angivna avseende uppkommande olägenheter.

Med hänsyn till ovan anförda omständigheter bör enligt min mening en ändring av fridlysningsbestämmelserna icke ske utan att uppgörelse om möjligt först äger rum med de enskilda ägarna till laxfiskena i Mörrumsån. En

sådan uppgörelse kan komma till stånd antingen därigenom att staten inlöser de enskilda laxfiskena eller därigenom att dessas ägare tillerkännes ersättning för den skada, som kan visas hava drabbat fiskena genom ändringen i fridlysningsbestämmelserna. Med hänsyn till omöjligheten att för närvarande ens närmelsevis bestämma denna skada samt till att, därest ersättning skulle utgå och då först efter flera års förlopp, denna säkerligen i ett stort antal fall komme att tillfalla annan än den, som verkligen drabbats av värdeminskningen i fisket, är jag av den uppfattningen att staten om möjligt bör, mot en ersättning ej överstigande taxeringsvärdet, inlösa de enskilda laxfiskena. Ur ekonomisk synpunkt torde en dylik inlösen av fiskena för kronan icke ställa sig ogynnsammare än en framtida skadereglering. Att märka är nämligen, att ifrågavarande kronolaxfiske i arrendeinkomst inbringar fem procent på taxeringsvärdet. Enligt vad jag inhämtat lämna de utarrenderade enskilda laxfiskena i Mörrum en än högre förräntning av taxeringsvärdet, varför all anledning föreligger att antaga, att de inlösta fiskena skulle komma att väl förränta det nedlagda kapitalet. På grund härav synas medel till inlösningen av fiskena — vilka i likhet med kronolaxfiskena böra ställas under domänstyrelsens förvaltning — kunna tagas ur domänfonden. Skulle det framdeles visa sig, att laxfiskena i ån genom inskränkningen av det fridlysta området rönt sådan inverkan, att lösesumman verkligen icke kan förräntas genom avkastningen från fiskena, vilket emellertid av vad ovan härom anförts synes föga troligt, kan då tagas under omprövning i vad mån och på vad sätt ersättning härför bör beredas domänfonden.

Skulle uppgörelse på ovan angivna villkor icke kunna komma till stånd, torde ytterligare böra övervägas, huruvida ej ändringen i fridlysningsbestämmelserna ändock bör äga rum.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels, såvitt kronans rätt rör, medgiva, att den för laxfisket i Mörrumbukten fastställda fredningslinjen må inflyttas till sträckningen Sternö udde — Lörby kladd,

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i samband med inflyttningen träffa uppgörelse med ägarna till de enskilda laxfiskena i Mörrumsån om inlösen av fiskena mot en ersättning, icke överstigande nuvarande taxeringsvärden,

dels ock medgiva, att för sagda inlösen erforderliga medel må utgå av statens domäners fond.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Rune Thygesen.

Bilaga A.

Uppgift å belopp, varmed värdet å laxfiske i Mörrums ström eller i havet strax utanför strömmens utlopp ingått i här nedan förtecknade fastigheters taxeringsvärden, åsatta vid taxeringen år 1922.

F a s t i g h e t e n s					taxeringsvärde	Belopp, varmed värdet av laxfiske ingått i taxeringsvärdet	Då i allmänhet flera hemman eller hemmansnummer i samme ägares hand sammanförts till en taxeringsenhet. antecknas här nedan, var fisket ligger, där så kunnat ske
ägare vid tiden för taxeringen	mantal	natur (enligt Kmbes uppgift)	namn	nr			
<i>Mörrums socken.</i>							
August Petersson	$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{6}$	skatte —	Hästaryd Mörrum	1 1	50,800	8,000	Hästaryd 1
Konrad Svensson	$\frac{1}{4}$ $\frac{6}{64}$	skatte —	Hästaryd Rävabygget	1 1	21,700	4,000	Hästaryd 1
Olof Andersson	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$	skatte »	Hästaryd »	1 2	26,000	2,000	Hästaryd 1, 2
Johan Johansson	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{96}$	» » »	» » »	2 2 2	33,100	2,000	
Gustaf Johansson	$\frac{1}{8}$ $\frac{8}{16}$ $\frac{1}{12}$	» » »	» » »	3 2 2	41,300	2,000	Hästaryd 2
Knut F. Larsson	$\frac{279}{612}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{8}$	» » »	» » Mörrum Hönebygget lägh. Störalyckan å d:o	4 8 1 —	69,700	3,000	Hästaryd 4
Sydsvenska kraft-A.-B.	$\frac{47}{612}$	av laxf.	Hästaryd	6	2,000	2,000	
S. Mattsson	$\frac{28}{192}$	skatte	Hönebygget	1	25,800	20,000	
Joh. Ingmansson i Stockholm	$\frac{8}{8}$ $\frac{5}{32}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{5}{16}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{5}{42}$	— — skatte » — skatte	Galleryda » Mörrum » » »	1 3 2 4 14 24	220,700	5,000	Mörrum 24
John Bengtsson	$\frac{79}{480}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{16}$	— skatte —	Magleholmar Mörrum » »	3 8 14	40,800	4,000	Mörrum 8
Ola Sonesson	$\frac{7}{32}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{45}{128}$	skatte — skatte »	» » » » lägh.	6 9 10 16 10	86,000	20,000	Mörrum 6, 10
Johan Karlsson	laxf.		Mörrum	3	3,000	3,000	
Johan Sonesson	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{5}{128}$	skatte » »	» » »	6 10 16	29,800	10,000	Mörrum 6, 10
Olof Svensson	$\frac{19}{160}$	»	»	7	16,400	10,000	

F a s t i g h e t e n s						Belopp, varmed värdet av lax- fiske in- gått i taxerings- värdet	Då i allmänhet flera hem- man eller hemmansnum- mer i samme ägares hand sammanförts till en taxe- ringsenhet, antecknas här nedan, var fisket ligger, där så kunnat ske
ägare vid tiden för taxeringen	mantal	natur (enligt Kmbes uppgift)	namn	nr	taxe- rings- värde		
Anna Svensson	$\frac{19}{160}$ $\frac{6}{32}$	skatte »	Mörrum »	7 10	34,100	10,000	Mörrum 7
Nils Herm. Jönsson	$\frac{15}{64}$ $\frac{6}{72}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{7}{24}$	» » » »	» » » »	7 6 8 23	71,900	34,000	
John Persson	$\frac{1}{4}$ $\frac{6}{144}$ $\frac{6}{32}$ $\frac{6}{32}$	» » » »	» » » »	8 11 13 16	47,200	8,000	
John Jönsson	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{32}$ $\frac{1}{16}$	» » —	» » »	8 2 12	23,700	4,000	Mörrum 8
J. Ingmansson i Stock- holm	$\frac{1}{4}$ $\frac{6}{64}$ $\frac{15}{128}$	skatte » »	» » »	8 16 22	45,100	8,000	Mörrum 8
Johan Jeppsson	$\frac{1}{4}$ $\frac{15}{64}$	» »	» »	15 4	49,800	4,500	
John Johansson	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{32}$ $\frac{13}{80}$	» » »	» » »	15 13 18	48,600	2,500	
Martin Jeppsson	$\frac{6}{24}$ $\frac{6}{32}$ $\frac{6}{64}$	» » »	» » »	20 13 4	49,300	2,000	Mörrum 4, 13
Elias Jönsson	$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{12}$ $\frac{1}{4}$	» — skatte	» » »	20 17 13	54,700	2,000	Mörrum 13
Johanna Wallander i Fridhem, Ronneby	$\frac{465}{612}$	av laxf. laxf. »	Hästaryd Mörrum »	6 8 22	18,000 4,000 3,000	18,000 4,000 3,000	
Nils H. Jönsson	$\frac{1}{2}$ laxf.	—	»	26	9,000	9,000	
Mörnums kommun	$\frac{1}{2}$ »	—	»	26	9,000	9,000	
Staten	laxf.	—	»	25	422,000	422,000	
<i>Elleholms socken.</i>							
Johan Olsson	$\frac{1}{4}$	skatte	Elleholm	1	24,100	2,000	
Karl Sjöholm	$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{12}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{18}$	frälse skatte » » » » »	» » » » » » »	2 3 4 5 7 9 1	71,200	8,000	
Karl Aurell	$\frac{1}{4}$	»	»	6	18,100	2,000	
Nils Pet. Persson	$\frac{1}{18}$	»	»	7	12,600	600	
	del av gatehus	»	»	26			

F a s t i g h e t e n s						Belopp, varmed värdet av laxfiske ingått i taxeringsvärdet	Då i allmänhet flera hemman eller hemmansnummer i samme ägares hand sammanförts till en taxeringsenhet, antecknas här nedan, var fisket ligger, där så kunnat ske
ägare vid tiden för taxeringen	mantal	natur (enligt Kmbes uppgift)	namn	nr	taxeringsvärde		
Adolf Petersson	1/8	skatte	Elleholm	8	25,500	2,000	
	1/8	»	»	12			
Knut Em. Karlsson	49/268	»	»	10	13,400	1,800	
Maria Nilsson	16/268	»	»	10	6,000	600	
John Ingmansson	1/4	»	»	11	24,600	3,000	
	1/36	»	»	7			
	2	»	»	13	366,500		
	1/4	»	»	14			
	1/8	»	»	19			
	1/4	»	»	15			
	1/3	»	»	16			
	1/8	»	»	16			
	1/8	»	»	17			
	1/4	»	»	21			
	1/8	»	»	22			
	1/8	»	»	23			
	1/16	»	»	19			
1/8	»	»	20				
August Andersson	1/8	»	»	16	12,600	500	
Johan Er. Olsson	1/8	»	»	19	12,300	1,000	
Otto Löfgren	1/8	»	»	19	8,600	1,000	
<i>Kyrkhults socken.</i>							
Sydsvenska kraft-A.-B.	laxf.		Hallandsboda	1	20,000	20,000	

Såvitt undertecknad kunnat med stöd av tillgängliga handlingar utröna, har icke vid åsättande av 1922 års taxeringsvärden å fastigheter inom Listers härad i annan omfattning än här ovan uppgivits värdet av laxfiske i Mörrums ström eller i havet strax utanför strömmen ingått i taxeringsvärdet.

Vekerum den 24 december 1924.

Waldemar Magnusson.

Landsfiskal, ordförande i 1922 års fastighets-
taxeringsnämnd för Listers härad.